

Tematický okruh: **Príroda** Vzdelávacia oblasť: **Kognitívna**

Kompetencie: **Kognitívne, psychomotorické, sociálne, osobnostné, informačné**

MONIKA MELICHEROVÁ

ŽIVOT NA FARMĚ

Výkonové štandardy

- Poznať, rozlíšiť a určiť na základe priameho alebo sprostredkovaného pozorovania niektoré domáce a lesné živočíchy.
- Zdôvodniť úžitok niektorých domácich zvierat.
- Zaujať pozitívne postoje k zvieracej ríši.

Obsahové štandardy

- Zvieratá a živočíchy.
- Domáce zvieratá.

Výchovno-vzdelávacie ciele

- Poznať niektoré lesné a domáce zvieratá podľa vonkajších znakov, spôsob ich pohybu a spôsobu získavania potravy.
- Spoznávať spôsob života niektorých druhov živočíchov (jež, veverica, krava, kôň, sliepka, mačka, pes).
- Poznať úžitok pre človeka vybraných domácich zvierat.

Postupy a stratégie VVČ

- Motivácia, rozhovor, námetová hra, skladanie skladačiek, hádanie, lepenie, strihanie, kreslenie, odpisovanie, vyfarbovanie, pozorovanie, zapisovanie do hárkov, hodnotenie, pohybová aktivita.
- Aktivity s interaktívnou tabuľou a edukačným programom, činnosť s digitálnym mikroskopom, váženie na digitálnej váhe.

Učebné pomôcky

- Štandardné pomôcky: baliaci papier, lep, odpisovacie kartičky, hádanky v bubline, kresliaci materiál, ceruzky, obrázky zvierat, nožnice, výkresy, pracovné listy, vzorky prírodnín – perie zo sliepky, škrupina z vajíčka, vzorka srsti psa, mačky), priesvitné misky, lupy, záznamový hárok.
- Digitálne technológie: PC zostava, interaktívna tabuľa, edukačné programy Krok za krokom a Hurá do školy, digitálny mikroskop a váha, farebná tlačiareň.

Vzdelávacie prostredie

- Herňa.

VÝCHOVNO-VZDELÁVACIA ČINNOSŤ

PRÍPRAVA

Príprava učiteľky na činnosť

- Pripraviť nastrihané obrázky domácich zvierat;
- pripraviť odpisovacie kartičky s názvami domácich zvierat;
- pripraviť hárok baliaceho papiera s hádankami;
- pripraviť štyri typy kartičiek na šnúrkach;
- pripraviť webové odkazy k aktivitám edukačného programu.

Činnosť detí počas hier a hrových činností

- Námetová hra „Farmári“;
- stavanie zvieracej farmy a zoo zo stavebníc s využitím plastových zvieratiek a stromov;
- kreslenie domácich zvieratiek v grafickom programe RNA;
- individualizovaná činnosť s využívaním edukačného programu Hurá do školy.

STIMULÁCIA

Deti sedia okolo interaktívnej tabule. Rozpovieme im príbeh o ježkovi a veveričke. „Boli dvaja kamaráti – ježko a veverička. Žili v lese neďaleko zvieracej farmy. Často sa hrávali a šantili v listí. Jedného dňa pri hre začuli zvláštne zvuky. Akoby niekto plakal. Išli za zvukom a prišli k malému bielemu kľbku s čiernym ňufáčikom. Čo si myslíte, čo bolo to kľbko?“

„Bol to malý zatúlaný psík. Bol smutný, lebo sa stratil. Psík býval na zvieracej farme. Ježko s veveričkou nikdy o farme nepočuli, tak im psík o nej porozprával. Oni mu na oplátku porozprávali o živote v lese.“

Na interaktívnej tabuli aktivujeme webové odkazy (aktivity z edukačného softvéru), kde deťom ukážeme ježka a veveričku.

Aktivita č. 1: Rodina ježkov **KÓD 140136**

Aktivita č. 2: Veveričkine zásoby **KÓD 140645**

Kladieme deťom otázky typu:

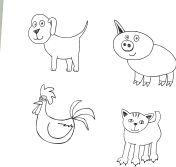
- Kde žije ježko a kde veverička?
- Kde majú svoj domček?
- Čím sa živí?
- Akým spôsobom sa veverička pohybuje na strome?
- Prečo si na jeseň zhromažďujú zásoby?

„Prišla noc. Ježko psíkovi ukázal kopu listia, kde mohol psík prenocovať. Bol veľmi hladný, no od únavy hneď zaspal. Ráno bol psík celý špinavý, hladný ba i smädny. Opäť začal plakať. Zrazu veverička vyskočila na strom a z výšky sa rozhládla do diaľky až zbadala farmu. Zbehla dolu a spolu s ježkom psíkovi ukázali cestu na farmu. Psík sa veľmi tešil, že je naspäť doma. Najprv rýchlo pribehol k svojej miske a poriadne sa najedol. Potom im porozprával o všetkých zvieratkách, ktoré na farme žijú (ukážeme deťom pripravenú vlastnú prezentáciu s obrázkami).“

Tip

Počas hier a hrových činností dokresľujeme niektorým zvieratkám chýbajúce časti tela a obrázkov si vyfarbíme. Rozvíjame u detí zrakové vnímanie.

Pracovný list: Rozvoj zrakového vnímania – 23
KÓD 140644

Ďalej kladieme deťom otázky typu:

- Aké zvieratká žijú na farme?
- Kto sa na farme stará o zvieratká?
- Akým spôsobom sa farmár stará o zvieratká?
- Aký úžitok máme zo zvieratiek?
- Aký je rozdiel medzi životom zvierat v lese a na farme?
- Akým spôsobom získava potravu jež, veverička a zvieratká na farme?

„Ježko a veverička už chápali, prečo sa farmár stará o zvieratká.

Trochu im aj závideli. Veveričke a ježkovi sa však život v lese veľmi páči. Nechceli by na farme bývať. Psík sa zas rád schová vo svojej teplej búde, chrumká chutné kosti a často chodieval s farmárom na prechádzky. Nechcel by sa celý život túlať po lese a byť špinavý.“

„Deti, pomôžete mi roztriediť zvieratká? Na jednu stranu presunieme zvieratká žijúce v lese a na druhú stranu tie, ktoré žijú na farme.“

Aktivita č. 3: Kde bývajú tieto zvieratká? – les a dvor **KÓD 140646**

„Čo keby sme sa teraz rozdelili na skupiny a trochu lepšie spoznali spôsob života zvierat na farme?“

Rozdelenie detí do skupín

V herni sú pripravené činnosti v štyroch kútikoch. Deti zadelíme do 4 skupín podľa kamarátskych vzťahov. Skupiny označíme kartičkami zavesenými na šnúrke. Deti sa po skončení práce na vopred dohovorovaný signál (hudobný singel, budík) presunú do ďalšieho kútika.

Deti oboznámime s úlohami, ktoré budú plniť v jednotlivých kútikoch:

- v digitálnom kútiku budú na interaktívnej tabuli poznávať zvuky domácich zvierat, dopĺňať chýbajúce časti tela a spočítajú počet zvierat na obrázku;
- v komunikačnom kútiku sa porozprávajú o úžitku niektorých zvierat pre človeka a budú hádať hádanky – priradia obrázky zvierat k hádanke,
- v umeleckom kútiku rozstrihajú obrázok zvieratka, nalepia ho na výkres a dotvoria prostredie, v ktorom žije;
- v prírodovednom kútiku budú digitálnym mikroskopom pozorovať perie zo sliepky, škrupinu zo slepačieho vajčka, kúsky srsti psa alebo mačky, odvážia ich, zapíšu farbu a množstvo a jednotlivé vzorky odfotografujú.

Trvanie činností v jednotlivých kútikoch

Každá činnosť v hrových kútikoch by mala trvať 15–20 minút. Po tomto časovom úseku sa deti podľa pokynov učiteľky presunú do ďalšieho kútika. Dbáme, aby deti plynule prechádzali po všetkých kútikoch a vyskúšali každú z ponúkaných činností. V prípade, že niektoré dieťa ukončí prácu skôr, ponúkneme mu pracovný list, puzzle, rozstrihané obrázky alebo iné činnosti k téme.

DIGITÁLNY KÚTIK

Pracujeme na interaktívnej tabuli s edukačným programom Krok za krokom a Hurá do školy. Dieťa spoznáva domáce zvieratá podľa vonkajších znakov, stavby tela a podľa zvukov, ktoré vydáva. Vedúci skupiny určí poradie, v akom budú pracovať na interaktívnej tabuli a tiež zodpovedá za to, aby sa pri tabuli vystriedali všetky deti. Postupne aktivujeme nasledovné odkazy.

Aktivita č. 1: Čo počuješ? – mačka, pes, krava a kôň (I) **KÓD 140647**

Úlohou dieťaťa je najprv posúvať myš po jednotlivých obrázkoch zvierat a počúvať ich zvuky. Potom si vypočuje zvuk zvierat a kliknutím označí správny obrázok.

Aktivita č. 2: Zvuky na farme **KÓD 140588**

Úlohou dieťaťa je kliknúť na to zviera, ktoré vydáva zvuk.

Aktivita č. 3: Hádanky – zvieratá na farme (1) **KÓD 140500**

Úlohou dieťaťa je priradiť zvuk ku zvieratku.

Aktivita č. 4: Hádanky – zvieratá na farme (2) **KÓD 140501**

Úlohou dieťaťa je vypočít si zvuky zvierat a spojiť ich so správnym obrázkom zvieratka.

Aktivita č. 5: Dopĺňanie do ilustrácie – kôň **KÓD 140648**

Úlohou dieťaťa je do obrázku doplniť chýbajúce časti.

Aktivita č. 6: Sčítanie – sliepky a kozy **KÓD 140649**

Úlohou dieťaťa je spočítať zvieratá na obrázku. Počet zvierat zapísať pod obrázok bodkami (začať z ľavej strany). Potom na pravej strane klikáť a počúvať hlas z reproduktora, ktorý hovorí čísla. Dieťa vyberie ten reproduktor, ktorý hovorí číslo zhodné s počtom spočítaných zvieratiek a označí ho.

KOMUNIKAČNÝ KÚTIK

Skupina sa premiestni do komunikačného kútika, kde bude hádať hádanky. „Pokúste sa uhádnuť, ktoré zvieratko povedalo hádanku.“ Na hárku baliaceho papiera sú nalepené hádanky (vo forme komiksovej bubliny). Deti majú k dispozícii obrázky zvierat, farbičky a odpisovacie kartičky. Dieťa si vyberie jednu z hádaniek, ktorú mu prečíta učiteľka.

Pýtame sa: „Ktoré zvieratko povedalo túto hádanku? Nájdite na kôpke obrázok správneho zvieratka a prilepte na baliaci papier (ku konkrétnej komiksovej bublinke). Obrázok zvieratka môžete dokresliť.“ Hádanku doplníme tak, že z kartičky odpíšeme chýbajúce slovo/názov zvieratka.

Didaktická poznámka

Komiksové bubliny s textom sú už vopred nalepené na hárku baliaceho papiera (v primeranej vzdialenosti, aby sa k bubline dalo prilepiť/nakresliť zvieratko alebo dve rovnaké zvieratká). Zvieratiek môže byť i viac z jedného druhu (tak, aby každé dieťa prilepilo/nakreslilo aspoň jedno zvieratko). V texte je stručne opísané jedno domáce zvieratko. Odpoveď na text je jednoznačná. Dieťa si týmto pútavým spôsobom okrem iného utvrdzuje poznatky o tom, ktoré znaky sú pre jednotlivé zviera charakteristické a aký úžitok má zvieratko pre človeka.

Hádanky môžu byť nahrané i na hovoriace štipce. V tom prípade však musíme mať k dispozícii väčšie množstvo hovoriacich štipcov.

Príklad hádanky

1. Mám dve nohy a špicatý zobák. Farmárovi za starostlivosť dávam okrúhle... (vajíčka).
2. Mám štyri nohy a štyri kopýtká. Na krku mám hrivu. Farmára za starostlivosť... (odveziem) v sedle alebo na voze.
3. Často behám po farme a strážim ju. Občas na cudzích zabrešem. Za to mi farmár dáva chutné... (kosti).

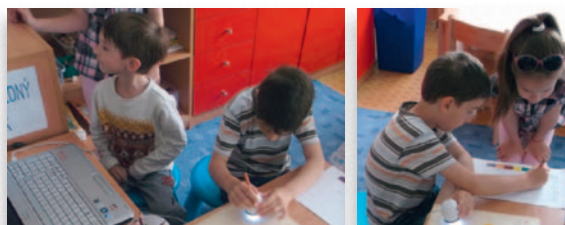
UMELECKÝ KÚTIK

Tu sú pripravené obrázky domácich zvierat, lepidlo, nožnice, výkresy a kresiaci materiál. Vyberieme si obrázok domáceho zvieratka. Najprv nožnicami obrázok rozstriháme na niekoľko častí. Časti obrázka pomiešame a skúsime ho opäť poskladať. Potom jednotlivé rozstrihané časti prilepíme na výkres. Výtvarné dielko zvieratka dotvoríme (k dispozícii máme viac druhov kresliaceho materiálu), napr. môžeme dokresliť prírodné prostredie (kravičku na lúke, sliepky na tráve) alebo môže byť zvieratko umiestnené v stajni, chlieviku, búde... Ak dieťa nevie, v akom prostredí sa zvieratko zvyčajne nachádza, môže si prelistovať encyklopédiu zvierat. Dieťa týmto spôsobom spoznáva domáce zvieratá podľa vonkajších znakov stavby tela, ale spoznáva aj prostredie, v ktorom domáce zvieratá chováme a spôsob ich života.

PRÍRODOVEDNÝ KÚTIK

Skupina pracuje s digitálnym mikroskopom a lupou. V priesvitných umelohmotných nádobách (miskách) máme pripravené vzorky prírodnín (perie zo sliepky, škрупiny zo slepačích vajčiek, vzorky srsti psíka, mačky), ceruzky, farbičky. Dieťa má k dispozícii digitálnu váhu a záznamový hárok. Na ňom sú na ľavej strane nakreslené zvieratká, ktorých vzorky budeme pozorovať. Ak nemáme k dispozícii vzorku srsti psíka, mačky, nahradíme ich väčším množstvom peria zo sliepok a z vaječných škрупín.

Najprv vezmeme vzorku prvej prírodniny a pomocou digitálneho mikroskopu ju pozorujeme. Potom vzorku odvážeme a číslice odpíšeme do záznamového hárka (vedľa obrázka zvieratka, ktorému vzorka patrí). Ďalej do hárku zapisujeme farbu vzorky a množstvo (množstvo môže dieťa vyjadriť bodkami). Zaujímavú vzorku odfotografujeme a vytlačíme objekt na farebnej tlačiarňi, obrázok prilepíme na viditeľné miesto v prírodovednom kútiku. Odpíšeme naň názov zvieratka, ktorému vzorka patrí. Taktiež môžeme srst zvieratá porovnať s vlasom človeka.

(Zdroj: MŠ Iljušinova, Bratislava)

Sebahodnotenie a hodnotenie detí prebieha v herni na koberci. Súčasťou sebahodnotenia a hodnotenia je i ukončenie príbehu o zvieratkách.

„Ježko a veverička si uvedomili, že na farme žijú zvieratká inak ako v lese. Zvieratkám na farme dáva farmár potravu a vodu, dokonca im čistí chlieviky či stajne, nemajú však takú voľnosť ako zvieratká v lese. Rozlúčili sa s novým kamarátom psíkom a vrátili sa do lesa, kam patria. Často sa potom navštevovali, hrávali sa spolu, šantili na farme i v lese.“

Kladieme deťom otvorené otázky typu: „Keby ste boli zvieratkom, akým spôsobom života by ste radšej chceli žiť a prečo? Čo sa vám najviac podarilo? Ako sa vám pracovalo a čo vás najviac potrápilo? Z čoho máte najväčšiu radosť? Ktorá z činností bola najťažšia? Ako sa k vám správali kamaráti? Správanie ktorého dieťaťa sa vám nepáčilo a prečo?“

Výtvarné práce (rozstrihané, nalepené a dotvorené zvieratká) zavesíme v šatni a sprístupníme ich rodičom detí.